

2. Дьяченко М.И. Готовность к деятельности в напряженных ситуациях / Дьяченко М.И., Кандыбович Л.А., Пономаренко В.А. – Минск : Издательство «Университетское», 1985. – 206 с.

3. Дурай-Новакова К. М. Формирование профессиональной готовности студентов к педагогической деятельности : автореф. дис. на здобуття ступеня д-ра пед. наук : спец. 03.00.01 / К. М. Дурай-Новакова. – М., 1983. – 32 с.

4. Словник української мови: в 11 т. / [ред. колег. І. К. Білодід (голова) та ін.]. – К. : Наукова думка, 1970–1980. – Том 2, Г – Ж, 1971. – 550 с.

5. Стандарт вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 113 «Прикладна математика» / Міністерство освіти і науки України. – К., 2016–12 с.

Павленко М.С.

аспірант,

Національний університет «Львівська політехніка»

АКТИВНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛІВ-СЛОВЕСНИКІВ У МІЖКУРСОВИЙ ПЕРІОД

На сучасному етапі розвитку освіти в Україні актуалізується необхідність у педагогічному управлінні процесом розвитку творчої, активної особистості. Професійний розвиток педагога є важливим щодо розвитку суспільства загалом. Учитель здатний передавати учням лише ті ціннісні орієнтації, що властиві йому самому. Зрозуміло, що професійний розвиток учителя-словесника не закінчується в стінах ВНЗ, він триває протягом усього періоду професійної діяльності.

Професійне самовиховання спрямоване на реалізацію педагогом себе як особистості. Прагнення до самовдосконалення, самоосвіта є важливими чинниками професійного зростання вчителя, що забезпечують розширення його творчих можливостей, пізнавальних інтересів, формування творчої індивідуальності, розвиток професійної мобільності.

Поняття «професійний розвиток учителя» трактується сучасними дослідниками таким чином:

- «розвиток особистості вчителя у професійному контексті на основі накопичення досвіду та систематичного аналізу власної педагогічної діяльності» [1, с. 41];

- система різних видів діяльності з метою підготовки вчителів до професійної діяльності, що включає початкову підготовку, програми введення у професію, післядипломну підготовку, неперервний професійний розвиток в умовах діяльності в навчальному закладі. Така діяльність розвиває особистісні вміння й навички, знання, майстерність та інші характеристики вчителя. Тобто професійний розвиток учителів – неперервний процес, що охоплює такі складові: початкову підготовку, введення у професію та постійне вдосконалення особистісних, соціальних і професійних компетентностей педагога [2];

- увесь набутий навчальний досвід, а також усвідомлені та сплановані дії, які забезпечать пряму чи опосередковану користь учителю, групі вчителів або школі в цілому, що в результаті підвищить якість шкільної освіти. Це – процес, у ході якого педагог самостійно або разом зі своїми колегами переглядає, оновлює, розширяє свої зобов'язання щодо моральної мети викладання, а також критично розвиває знання, уміння, професійне мислення, планування і практику роботи з дітьми, молоддю й колегами на кожному етапі свого професійного життя [3];

Л. Пуховською наведено такі характеристики феномена професійного розвитку вчителів у світовому педагогічному просторі, визначені Е. Віллегас-Реймерс завдяки аналізу зарубіжного та вітчизняного досвіду:

- професійний розвиток учителів базується на конструктивізмі, тому педагоги – суб'єкти активного навчання;

- професійний розвиток – це процес, який проходить у межах певного контексту. Тому найбільш ефективною формою професійного розвитку є щоденна діяльність педагога у школі;

- цей процес нерозривно пов'язаний зі шкільною реформою, тому що він означає процес формування культури, а не лише забезпечення формування в учителів нових умінь реалізації навчальних програм;

- педагоги є рефлексивними практиками, які входять у професію з певною базою знань і набувають нові знання і досвід, «дорощуючи» їх до попередніх. Тому роль професійного розвитку полягає в тому, щоб допомогти вчителям у створенні й реалізації нових педагогічних теорій і практик, а також у підвищенні їх компетентності щодо педагогічної діяльності;

- професійний розвиток учителів реалізується у процесі співробітництва, найбільш ефективно – у взаємодії учителів, а також педагогів, адміністрації, батьків та інших членів громади;

- професійний розвиток здійснюється на основі різних форм і способів організації. Тому професійний розвиток учителів – це постійний процес оптимального вибору й поєднання різних форм, методів, технологій, які є найбільш оптимальними в конкретній ситуації і в конкретному місці [4].

Нами визначено активні методи розвитку професійної мобільності вчителів-словесників у міжкурсовий період:

– рефлексія. Педагогіка сьогодні розуміє відповідне поняття, як самоаналіз діяльності та її результати. Дослідники трактують рефлексію як здійснювати самоаналіз, критично переосмислювати власний досвід.

– портфоліо – опис роботи з аналізом її ефективності, найбільш вдалі методичні розробки, приклади творчих робіт учнів тощо. Він може містити також документи, що фіксують професійний розвиток (дипломи, грамоти, подяки, характеристики та ін.), наукові, творчі роботи, власні статті, статті відомих науковців, які висвітлюють особливості тієї проблеми, над якою працює власник портфоліо, психологічні дослідження, конспекти уроків, виховних заходів. Метод «портфоліо» допомагає вчителю не тільки систематизувати педагогічний досвід, накопичені знання, а й дати об'єктивну оцінку власному професійному рівню. Матеріали портфоліо можна упорядкувати за напрямками педагогічної діяльності, інтересами, обраною

науковою проблемою, роками роботи тощо. Основою роботи над портфоліо є відображення професійного шляху, поглядів і планів учителя.

Педагогічна співпраця. Сучасному навчальному закладу потрібен не просто вчителі-професіонали, а справжні вчителі-новатора, які здатні долати труднощі, працювати творчо. Оновлення якості освіти відповідно до європейського суспільства одна із сучасних вимог сьогодення. Підтримка мобільності, участь у міжнародних програмах, проектах, формування вчителів до міжкультурної взаємодії, посилення інтеграції в освіті, науці, культурі, у межах європейського освітнього простору, обмін педагогічним досвідом.

Отже, професійне навчання вчителя-словесника – це процес цілеспрямованого формування у працівників спеціальних знань та розвиток умінь, навичок, що дають можливість підвищити продуктивність праці, відмінно виконувати свої функціональні обов'язки, опановувати сучасні види діяльності, для досягнення мети організації.

Активні методи розвитку професійної мобільності вчителя-словесника сприяє формуванню індивідуального стилю педагогічної діяльності, допомагає в осмисленні педагогічного досвіду і власної самостійної праці, є засобом самопізнання і самовдосконалення, шляхом педагогічного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Glatthorn, A. Teacher development / A. Glatthorn // International encyclopedia of teaching and teacher education ; ed. L. Anderson. – London : Pergamon Press, 1995. – P. 41–45.
2. Scheerens, J. Teachers' professional development. Europe in international comparison. An analysis of teachers' professional development based on the OECD's Teaching and Learning International Survey (TALIS) / J. Scheerens. – Luxembourg : Office for Official Publications of the European Union, 2010. – 204 p.
3. Day, S. Developing Teachers : The Challenge of Lifelong Learning / S. Day. – London : Falmer Press, 1999. – 239 p.
4. Пуховська Л. Теоретичні засади професійного розвитку педагогів : рух до концептуальної карти [Електронний ресурс] / Л. Пуховська // Порівняльна професійна педагогіка : науковий журнал. – 2011. – № 1. – Режим доступу : (<http://khnu.km.ua/root/res/2-7001-31.pdf>) <http://lib.iitta.gov.ua/2564/1>.

Павлова И.В.

доцент,

Киевский национальный университет культуры и искусств

КОМПОНЕНТЫ КУЛЬТУРНО-СТРАНОВЕДЧЕСКОГО АСПЕКТА НА УРОКАХ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

В ходе обучения иностранному языку закладываются прочные основы, необходимые для участия в непосредственном и опосредованном диалоге культур. Страноведение, понимаемое как совокупность знаний о стране, связанных с содержанием и формой коммуникативного поведения носителей данного языка, также должно являться составной частью процесса обучения